

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמברג בארה"ק, רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
בגטיאית ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

גליון מנחה פרשת תצוה, זכור, פורים

בס"ד, עט"ק פרשת תצוה
י"ב אדר תש"ע – שנה א' גליון ט'

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"צ מוצ"ש	ר"ת	ירושלים	ביתר	בית שמש	בני ברק
4:59	6:12	6:52	4:59	6:13	6:53
5:13	6:11	6:51	4:58	6:14	6:49

נא לשמור על קדושת הגליון

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ואומר התורה 'תצוה' היינו ת"צ בני' תמי"ם, שבא לרמוז שכל המתקת הדינים והשכחה, הוא ע"י עבודתנו בתורה ומצוות, כדי שיהיה תמים בשלימות ו"ה משם הוי"ה. וכ"ז הוא ע"י שמדבק את עצמו לצדיקי הדור, וזה אמרו 'ויקחו

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שָׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִיב לְמַאדָּר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד. (כו ב).

צריך לדעת טעם אמרו 'אליך' דוקא. והנראה לומר שהרי בשבת זו הוא ג"כ פרשת זכור, ואפשר לומר מה השייכות לפרשת תצוה. כי זה רואים שפרשת זכור מתחיל עם תיבת 'זכור' ומסיים 'לא תשכח', והרמז בזה, כי זה מבואר ממרן האריז"ל בעץ חיים (שער שבירת הכלים ש"ט פ"ב), שתיבת זכור בני' יו"ד ה"י וי"ו ה"י, אל"ף ה"י יו"ד ה"י, כי הזכירה בא מצד פנים. ובחי' אב"א הם אחוריים של ב' שמות הנ"ל, שהם אחוריים דהוי"ה כזה, יו"ד יו"ד ה"י יו"ד ה"י וי"ו יו"ד ה"י וי"ו ה"י באבא, ואחורי אמא כזה, אל"ף אל"ף ה"י אל"ף ה"י יו"ד אל"ף ה"י יו"ד ה"י, אשר שניהן גי' תשכ"ת, כי השכחה בא מצד אחוריים ע"ש. וזה שמרמזו כאן התורה, שע"י מחיית עמלק שהוא מרמז למחיית היצה"ר מלבנו, יזכה לבחינת שמות הזכירה, שיבוא לו השפע מלמעלה מצד הפנים, ואז יהיה 'לא תשכח' שלא ימשך עליו השפע מצד אחוריים בחינת תשכ"ח.

ליקוטי דיבורים

ואתה תצוה את בני ישראל וגו' (כו ב). ידוע מה שאמרו חז"ל, מובא בבעל המורים ח"ל: שלא הזכיר משה בזה הסדר, מה שאין כן בכל החומש, שמשעה שנולד משה אין סדר שלא הזכיר בזה. והטעם משום שאמר מחני נא מספרך אשר כתבת (להלן לב לב) וקללת חכם אפילו על תנאי באה, ונתקיים בזה. אבל נראה לומר לפי פשוטו של מקרא, הטעם שלא מוזכר שמו, כי כל הציוויים שבסדר תרומה וסדר תצוה היה בדיבור אחד מתחילת סדר תרומה שכתוב בו 'וידבר הוי"ה אל משה לאמר, וכל הציוויים הוא המשך מזה הדיבור, ולכן לא מוזכר עוד שמו של משה לא בסדר תרומה עצמו ולא בסדר תצוה. (ליקוטי דיבורים תשנ"ט)

אליך' דייקא, שרק ע"י צדיקי הדור נעשים היחוד בשלימות, כמבואר ממרן האריז"ל בכוונת קריאת שמע (שער הכוונות דרושי כוונת קריאת שמע ד"ו ובפע"ח שם פרק יב) ע"ש.

'שמון' בחינת חכמה כידוע (מנחות פה:), 'זית' בני' בית ה' בחינת

בינה. היינו שע"י יעלו מ"ן מו"ה בחינת זו"ן לאו"א בחינת חו"ב ע"י מסירות נפש, וגם ע"י זך' אותיות התורה עם מנצפ"ך.

'כתיבת' הוא כמנין השנים שעמדו הבית הראשון והשני, כמו שאומר כאן הבעל המורים. היינו שאז יהיה תיקון ובנין הבית המקדש, שיהיה 'למאור' שהבית המקדש יאיר לכל העולם כולו. וכ"ז ע"י 'להעלת נ"ר תמיד' שיעלו תמיד מ"ן ע"י עבודתכם, מ'נר' ר"ת נ'פש ר'וח בחינת זו"ן לאו"א, ויהיה התיקון השלם בב"א.

(נאמרו בס"ש תשס"ט לפ"ק)

ולפ"ז י"ל שהפרשה הזו ג"כ מדבר בענין מחיית עמלק, כי הרי ידוע שעמלק פגם בו"ה של שם הוי"ה, כמו שפרש"י עה"פ כי יד על כס יה מלחמה להוי"ה בעמלק מדר דר (שמות יז טז), שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק כולו. היינו שכל המלחמה בעמלק מדר דר, הוא ע"י שיתקנו את היחוד של ו"ה משם הוי"ה, ואז יהיה התיקון השלם.

וזה אמרו 'ואתה' עולה במספר שמות הוי"ה אלהי"ם מצפ"ן, היינו ע"י שם הוי"ה, ושם מצפ"ן העולה ש' כמנין אלהי"ם במלוי יודי"ן, נמתקים הדינים והשכחה בחינת שם אלהי"ם, ונמשך עליו תליסר מכילין דרחמי והזכירה, משם מצפ"ן כמבואר בזה"ק (ח"ב קלב:), ובכתבי מרן האריז"ל (ע"ח שער א"א שי"ג פי"א).

דברי תורה מרבתינו זי"ע

הקדוש ב"ה, בסוד (ישעיה מ"ג) ישראל אשר כך דייקא אתפאר.

(בן ביתי' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

וְהָיָה עַל מִצַּח אֶהְרֶן וְנִשָּׂא אֶהְרֶן אֶת עֵזֶן הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר יִקְדִישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכָל מִתְנַת קְדוּשֵׁיהֶם וְהָיָה עַל מִצַּח תְּמִיד לְרִצּוֹן לָהֶם לְפָנֵי הוֹי"ה. (כח לט).

ר"ל, 'והיה' הוא אותיות שם הוי"ה ב"ה, 'על מצח אהרן' היינו הציץ היה על מצח אהרן. ואיתא בפרע"ח (שער הציצית פ"ג) וז"ל: בציץ היה כתוב קודש להוי"ה, ונלע"ד ששמעתי ממורי [האר"י] וזה"ה ששם הוי"ה הכתוב בציץ, היה כתוב י"ו מימין הציץ, זה על גב זה, וה"ה מצד שמאל, זה על גב זה. ואינו זוכר היטב ע"כ. וכן ג"כ איתא בלקוטי תורה תצוה בטעמי המצוות ע"ש.

ולפי שרבינו האלקי הרחו"ו וזה"ה כתב בספק ואינו זוכר היטב. על כן

נראה ל', שזוה הפסוק עצמו ראה שהיה כתוב ו"ה מימין, וי"ה משמאל, כדכתיב 'והיה' שם הוי"ה ו"ה י"ה. 'על מצח אהרן ונשא אהרן את עון הקדשים אשר יקדישו בני ישראל' ועבור זה היו עושים בני אדם תשובה, ואהרן היה מעלה הניצוצין קדישין, מה שירדו על ידי עוונות הרשעים, וכן ה"ה הרשעים בעצמם היו עושים תשובה על ראית שם הקדוש שהיה חקוק בציץ.

לזה אמרה תורה: 'ונשא' לשון נשיאת ראש והגבהה למעלה, 'את עון הקדשים' כלומר הניצוצין הקדושים שירדו על ידי עוונות לעומק הקליפות, הוא היה מעלה אותן לצד הקדושה. וזהו 'ונשא אהרן עון' שהיה הניצוצין בקליפות, ועתה נעשה בעליה זו בקדושה, 'אשר יקדישו' על ידי תשובה שלימה. 'בני ישראל' כי על ידי תשובה שלימה מקדש אותן הניצוצין כמה שהוציא אותן מן הקליפה לקדושה. 'לכל מתנת קדושה' כלומר אפילו ניצוצין קטנים שהיו עד עתה בקליפה, והעלה אותם, כנודע מדברי מרן הקדוש בעש"ט וזה"ה (צפת פענח ר"פ שמות) מסוד 'יחבק לה בעלה ביסודה דילה' שחשוב להקב"ה כביכול

מי שמעלה אפילו ניצוצין קטן, יותר יש נחת רוח לפניו ית"ש, ודפח"ה. והיא מתנה להקב"ה, כמה שהוא מעלה אפילו ניצוצין קטן.

וזהו 'לכל מתנת קדושים' 'והיה' שם הוי"ה ב"ה חקוק בציץ, היינו 'על מצחו תמיד' לצורך ישראל, כדי שיהיה לרצון, להם שיכריע כל ישראל לכף זכות, כמה שיעשו רצון הבורא ב"ה על ידי תשובתם. ויהיה תמיד לרצון להם לפני הוי"ה ב"ה. והקב"ה משפיע להם למטה השפעות טובות, מזון בפנים צוחקות ובפנים מאירין, וזהו 'לפני הוי"ה' והבן.

(בן ביתי' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

וְאֵתָה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׂמֹן זֵית זָךְ כִּתִּית לְמָאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד. (כו ב).

אפשר לפרש עפ"י מה שאמרו חכמו"ל (ילק"ש שמות כ שג) גימל דברים נקנה ביסורים. (א) תורה, (ב) ארץ ישראל, (ג) גן עדן. וזה אמר הפסוק הקדוש 'ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיב' שצריך אדם לצער את עצמו להיות תמיד בבחינת 'כתיב', כמו ששמנו אי אפשר להיות זך רק ע"י כתיב, ככה אדם הישראלי צריך להיות בבחינת כתיב, ועי"ז יוכה לשלשה דברים, 'למאור' מרמו על התורה"ק כי התורה נקראת 'תורה אור' (משלי ו כג) שמאיר לו, וגם צריך להאיר לאחרים כי כל ישראל ערבין זה לזה ואהבת לרעך כמוך, שכמו שהאיר לו התורה"ק כמו כן צריך להאיר לאחרים. 'להעלות' מרמו לארץ ישראל שגבוה מכל הארצות וירושלים עוד יותר, ומקום המקדש עוד יותר כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין פו.). 'נר תמיד' מרמו לגן עדן, שהולך נשמתו שם נר הוי"ה נשמת אדם

(משלי כ כז), וזה 'תמיד' שויתי ה' לנגדי תמיד (תהלים פז ה) שבגן עדן יהיה לנגדי תמיד שיהנה מזיו השכינה.

(מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא)

וְאֵתָה הִקְרַב אֵלֶיךָ אֶת אֶהְרֶן אֶחִידָ וְגו'. (כח א).

איתא במדרש (שמו"ר לו א) הה"ד (זכריה י ד) ממנו פנה ממנו יתד וגו', 'ממנו יתד' זה כהן גדול שנאמר (ישעיה כב כג) ותעקתיו יתד במקום נאמן וגו' ע"כ. ולכאורה צריכים להבין, מהיכן רמו דכהן גדול נקרא ית"ד.

ולדעתי נראה במ"ד דהנה 'יתד' הוא ר"ת ד'גן ת'ירוש י'צרה, שזה מתנות כהונה, ולכן שפיר כתיבת 'יתד' נרמו כהן גדול. וזה דוקא 'במקום נאמן' היינו מקום המקדש כי הר המוריה נקרא מקום כנודע. 'נאמן' דשם פשט יצחק אבינו ע"ה את צוארו להישחט על אמונת הקב"ה, ומש"ה נקראת 'במקום נאמן' ודו"ק.

ולכן שפיר נאמר 'ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך' היינו 'אליך' אל משה רבע"ה אל הר סיני, וגם אהרן הכהן הר המוריה, ששניהם הוא הר אחד כידוע.

(פרי חיים' מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

וְעִשִׂיתָ בְּגִדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֶחִידָ לְכַבֹּד וּלְתִפְאָרֶת. (כח ב).

ר"ל בר ישראל צריך לעשות לעצמו 'בגדי קודש' לגוף שלו, שהוא רק בבחינת לבוש לנשמה שלו כנודע, והוא דייקא 'לאהרן אחיך' שיהיה מורגל במדות טובות כמו אהרן אחיך, כדאמרו נמי רז"ל (אבות פ"א מ"ב) הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות, שכוונתם אינו אלא להרגיל לגוף שלו במדות טובות, שבוה יעשה לגוף 'בגדי קודש', והוא 'לכבוד' שהוא מכובד בזה בין הבריות, 'ולתפארת' לפני

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א על פורים

האר"ז"ל בכוונת פורים, וזה כוונת חז"ל המן מן התורה מנין 'המן העץ', שהיה לו להמן הכוח להמשיך ולעורר החטא של עה"ד, ועי"ז לא יהיה בנין הבית המקדש.

ולכך תיקנו חז"ל בסעודת פורים שיהיה באכילה ושתייה, כי יש מאן דאמר בחז"ל (ברכות מ.) שהיה העה"ד חמה. ולכך תיקנו לאכול סעודת פורים כדי לתקן החטא עה"ד. ולמאן דאמר (ב"ר י"ה) שעה"ד היה מנפן, לכן אמרו חז"ל (מגילה ז:) שחייב איניש לבסומי בפוריא. כדי לתקן החטא עה"ד. ממה שהמן רצה להמשיך ע"י 'השתייה כדת' שאומרים חז"ל (שם יב.) כדת של תורה, שהיה יין כשר, אעפ"כ בגלל שהיה בסעודה אחת עם אותו רשע וכמבואר לעיל. וזה צריך לתקן ע"י אכילה ושתייה.

ולכן רק מרדכי הצדיק היה יכול לתקנו, כי לא השתתף בסעודתו של אותו רשע. וגם משום שאמרו חז"ל במסכת חולין (קל"ט:), מרדכי מן התורה מנין, דכתיב מר דרור (שמות ל כג) ומתרגמינן מירא דכיא. והכוונה בזה שהיה למרדכי הכוח כמו סגולת קמורת שמציל ממותה, כמו שרואים בפרשת קרח, שמושה אמר לאהרן 'זשים קמרת והולך מהרה אל העדה וכפר עליהם' (במדבר י"א).

ובזה הכוח תיקן מרדכי את החטא עה"ד, שבניגון נגור על האדם מיתה, ועל ידו הציל גם כן את אותו הדור ממותה. ולפי זה מובן שפיר למה עשה המן 'עין' לתלות עליו את מרדכי, לרמוז שרצה להמשיך החטא עה"ד, ושמרדכי לא יתקנו.

ולכך עשהו 'גבוה חמשים אמה', משום שבמצרים כתוב 'ולא יכלו להתמהמה' (שמות יב ל"ט), שזה ידוע מה שאיתא בספד"ק חסד" לאברהם (מעין שני נהר נו) שאם ח"ו היו מתעכבים יותר, היו נכנסין בהיכל נו"ן שערי טומאה, ושוב לא היה להם תקנה עולמית. וכתב ע"ז אא"ה הרה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרנא ז"ע, בספרו הקדוש אוצרי החיים (שמות עב.) שזה משום שלא היה עוד להם התורה שמציל גם אם כבר נכנסים בשער החמשים.

וזה היה כוונת המן שרצה להכניס את היהודים בשער החמשים של טומאה, אבל לא ידע שע"י שכבר ניתנה התורה, יכולים להתגבר על כל החמישים שערי טומאה. וזה ראה אח"כ המן הרשע, כשציווה לו אחשוורוש להרכיב את מרדכי בחובה של עיר, ואמרו חז"ל (מגילה מו.), כשבא למרדכי, ראה דיתבי רבון קמיה ומחוי להו הלכות קמיצה, אמר המן אתא מילי קומצי קמחא דידכו, ודחי עשרה אלפי ככרי כספא דירי. רואים שע"י כוח התורה נתקלקלה מחשבתו הרעה.

וזה מה שדרשו חז"ל (שם ע"ב) 'ליהודים היתה אורה' (אסתר ח טו), אמר רבי יהודה אורה זו תורה. היינו שע"י התורה נצלו מנו"ן שערי טומאה. וכפרט שקיבלו את התורה מאהבה כמ"ש בגמ' שבת (דף פה.).

הקב"ה יעזור שנתחזק בלימוד התורה ומצוותיה, ונכנס בנו"ן שערי קדושה, ויהיה התיקון של חטא עה"ד בשלימות, ועי"ז יחיש גאולתנו ובנין בית מקדשינו בב"א. (נאמרו בפורים תש"ס לפ"ק)

ותאמר לו זרש אשתו וכל אהביו יעשו עזי גבה חמשים אמה ובבקר אמר למלך ויתלו את מרדכי עליו ובא עם המלך אל המשתה שמת וייטב הדבר לפני המן ויעש העץ (מגילה אסתר ח יד).

צריך להבין למה עשה המן הרשע דוקא 'עץ גבוה חמשים אמה', כי הרי ידוע שכל אחד יש לו שורש למעלה, וזה השורש מורה לו מה לעשות אפילו דברים שהוא בעצמו אינו מבין. וכמו שאמרו חז"ל (חולין קל"ט:) המן מן התורה מנין 'המן העץ' (בראשית ג יא), שחז"ל מרמזים לנו, שהמן הרשע היה לו כוח ושורש בקדושה, ועי"ז היה בכוחו להרע ליהודים.

והנראה לומר, שאמרו חז"ל במסכת מגילה (יב.), מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה, מפני שנהגו מסעודתו של אותו רשע. וצריך להבין מה היה כל כך חמור שנתחייבו כליה על מה שנהגו מסעודתו של אותו רשע.

אלא הביאור עפ"י מה שהבאנו מאמר חז"ל שאמרו, המן מן התורה מנין 'המן העץ', היינו שכוונת המן הרשע הייתה, להמשיך ולעורר החטא של עין הדעת, ע"י שנהגו היהודים מסעודתו של אותו רשע, כי איתא ממרן האר"ז"ל שהעושה עבירה, הוא מעורר ג"כ חטאים אחרים שנעשו בעין זה, ומוזה הכוח היה יכול המן להמשיך החטא עה"ד.

והגם שאמרו חז"ל (שם) עה"פ 'לעשות כרצון איש ואיש' (אסתר א ח), אמר רבא לעשות כרצון מרדכי והמן. ופירש שם המתרג"א, כרצון מרדכי שלא להאכילן ולהשתותן דבר איסור ע"ש, מכל מקום כמו בחטא עה"ד, היה רק איסור גברא ולא איסור חפצא, שהדבר בעצמו לא היה אסור בכלל, וכמו שמבואר ממרן האר"ז"ל (שער הכוונות ר"ה ד"א. אור החיים בראשית א כט) שרק ביום הששי היה אסור

לאכול, אבל בשבת היה מותר לאכול מעה"ד שלא נאסר איסור עולם. רואים שאיסור אכילת עה"ד ג"כ היה כן, שרק ביום הששי היה אסור, אבל אכילת עה"ד עצמו היה מותר.

וכמו כן היה בסעודתו של אחשוורוש שעצם אכילה היה מותר, כי לא היה שם דבר איסור, אלא שעצם אכילה וישיבה עם רשעים משרה כוח הטומאה, וזה היה החטא שלהם, וכמו שאמרו חז"ל במסכת סנהדרין (קג:.) גדולה לגימה מרחקת את הקרובים ומקרבת את הרחוקים, ומשרה שכנינה על נביאי הבעל. ואומר שם הגמרא (קד.) מאיפה רואים שמשרה שכנינה על נביאי הבעל, מחברו של עדו הנביא, דכתיב (מלכים א יג ב) 'ויהי הם יושבים אל השולחן ויהי דבר הוי"ה אל הנביא אשר השיבו, רואים שע"י שמער הנביא השקר אצל עדו הנביא שרה עליו השכנינה. ואם כן גם בהיפוך ח"ו, כשמערדו ונהגו מסעודתו של אותו רשע, שרתה עליהם רוח הטומאה, ועי"ז היה בכוחו להמשיך ולעורר עליהם החטא עה"ד, והוא שמבואר ממרן האר"ז"ל (בסידור רבי שבת) שהמן היה משרש נחש הקדמוני, ופיתה לישראל להנות מאכילת אחשוורוש, כמו שפיתה הנחש לאדם וחוה ע"ש.

והמעם בזה כי כל מה שאנו מקוים לגאולה ולבנין הבית המקדש תלויה בתיקון חטא עה"ד, והמן רצה למנוע ולקלקל התיקון כמבואר ממרן

ליקוטי דיבורים

ידוע הקושיא למה לא מוזכר שמו של הקב"ה במגילה. ואפשר לומר שמשום שכל הנס היה ע"י שאסתר נלקחה בבית אחשוורוש, וזה היה דבר של בדיעבד כדי להציל את כלל ישראל, ולא היה דבר שמותר לכתחילה מדין תורה, לכן לא נזכר שמו יתברך בדבר של בדיעבד.

(ליקוטי דיבורים תשס"ג)

אמרו חז"ל במסכת שבת (פח.) עה"פ 'קימו וקבלו היהודים' (אסתר ט כו) קיימו מה שקיבלו כבר. לפי"ז יש לומר שקבלת התורה של פורים גדולה מקבלת התורה של חג השבועות, כי שם אמרו ישראל 'נעשה ונשמע' לשון עתיד, משא"כ בפורים כתוב 'קימו וקבלו' לשון הווה.

(ליקוטי דיבורים תשס"ה)

דברי תורה מרבותינו ז"ע על פורים

וּמְרַדְכֵי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה. (אסתר ד א).

שמכל ענין עשיות המן לא היה מתפחד, אדרבה כמו שפרשנו שהיה אומר שהוא ימחה את שם המן, והיה מתגרה בכלל לומר לו עברי אתה, אבל 'מרדכי ידע' ברוח הקודש שנגזרה גזירה זאת מאת הקב"ה, ויצא בתוך העי"ר מספר תשובה, אחד מעיר מזכה כל העיר (פנתרין קיא), שיקשר עצמו עם תוך של כל אחד.

(בתם אופיר' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וַתִּשְׁלַח בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁ אֶת מְרַדְכֵי וְלְהַסִּיר שָׂקוֹ מֵעַלְיוֹ וְלֹא קָבַל. (אסתר ד ד).

דבר זה מתמיה וכי חשבה אסתר שמתמת חסרון בגדים לובש מרדכי שק ששלחה לו בגדים. אלא שזה ששלחה להסיר שקו כי הבינה ברוח קדשו ואמרה

אין זמן כעת להמתקה, אלא להכרית אויב ולהשמיד פרוי ממעל, ויותר טוב שתלביש בגדים. מבואר בדברי ראשונים כי בגד יאמר על הבגידות, והם כבגד יבאו (תהלים קב כו), שצריכין לבלות ולכלות, כי כל אדם כלול משוב ועד רע הטוב לבוש והרע בגד, והיהו בגדי לבנים (קהלת ט ח) שתתלבן אותם על ידי תשובה, ובגד ללבש (בראשית כח כ) שיחזור הכל לטוב, ומה שאינו חוזר כבגד יבאו ויתבטל הרע לגמרי. ולכן שלחה אסתר יותר טוב תעשה כמו שעשה שמואל, שלבש חלוקן של ישראל (ירושלמי תענית יא), היינו בגד שנחלק מן הקדושה של ישראל והשתתף בלב אחד עם כל ישראל, ואמר חטאתי. ובהתקשרות הוזה של ישראל באחדות נכרת ונשמד עמלק, ושאל חטא כמה שחמל על מיטב, כי היה הזמן להכרית אף מעט טוב שבו, כי הבא להורגו השכם להורגו, על כן רמזה לו בשליחות בגדים שהעת הוא לאסוף עם ישראל ולילבוש חלוקן של ישראל באחדות ולעשות תשובה ולומר חטאתי,

אבל השק שבא להמתקה אין הזמן גורם, ולזה להסיר שקו מעליו ולא קבל, כי לא הודה לדבריה עדיין, והיה מרדכי רוצה בהמתקה.

(בתם אופיר' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וַיַּעֲבֵר מְרַדְכֵי וַיַּעַשׂ כְּכָל אֲשֶׁר צִוְּתָהּ עָלָיו אֶסְתֵּר. (אסתר ד י).

שנחלבש בעיני עצמו בעבירה, שגם הוא עבר אויה עבירה דקה כמו ששלחה לו בגדים להתלבש בחלוקן של ישראל כשמואל הנביא (ירושלמי תענית יא). ואמר חטאתי אני החוטא, וכן משה רבינו שכר על פי הגבורה כלים בחמתו הלוחת כדי להשתתף עצמו עם ישראל שעבדו ע"ז, ובוה על ידי תשובתו הרמתה יעלה גם ישראל לתשובה, כי כל מי שאינו מחויב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתו, הכל ידוע ליהודים. והוה 'יעבר מרדכי יעש ככל אשר צויתה לו אסתר' בשליחות הבגדים, וזה יגרום להכרית כל מריע וישראל יתעלו לחיים אמיתים בגזירות חי וקיים אכ"ר.

(בתם אופיר' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וַתַּעֲן אֶסְתֵּר וַתֹּאמֶר שְׂאֵלְתִי וּבִקְשָׁתִי. (אסתר ד ז).

על דרך הפשוט הוא 'ותען' לאחשורוש, 'ותאמר' במחשבה ורצון אל מלך עליון שמאתו היתה שואלת, כמעט 'ותאפלה' אל אלהי השמים ואמר למלך' כי זה עצמו היה התפלה, כי היאך יתפלל בעמדו לפני המלך, וזה עצמו היה התפלה 'אם על המלך טוב ואם ייטב עבדך לפניך' (נחמיה ב דה) ע"ש, וכן כאן אמירתה למלך היה תפלה לאל עליון.

(בתם אופיר' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וַיִּתְאַפֵּק הַמֶּן. (אסתר ה י).

נמסר במסורה ב"פ כתוב 'ותאפק' תדא כאן, ואידך 'ותאפק ויאמר שימו לחם' (בראשית מג לא). כי זה ידוע שניצוץ המוב שהיה בהמן היה מן מקום שיוורד המן לישראל, ועל ידי זה ביום מפלת הרע שלו מצוה לאכול ולשתות, כדי להמשיך שפע לכל ישראל בקדושה, וזה מרמז המסורה 'ותאפק ויאמר שימו לחם' 'ותאפק המן' שנתחזק שפע המן לירד פרנסה ושפע לישראל בגלות אכ"ר.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

תִּנְתֵּן לִי נַפְשִׁי בְּשֵׂאלְתִי וְעַמִּי בְּבִקְשָׁתִי. (אסתר ז ג).

ענין שאלה ובקשה, תבין שבגיר אחד מופלג הרבה בעושר וצריך לפעמים על רגע מאה רענדליך, ושואל לאיש פשוט היש תחת ידך על שעה קלה ליתן לי

מאה רענדליך, פשוט שאין זה בקשה אלא שאלה אם יש לו ירוץ כגבור ליתן. ובקשה שייך עני המבקש איזה מוכה מן עשיר. ובאמת אסתר הצדיקה כבר מסרה נפשה באמת על עמה ועל קידוש השם, ולא היה לה אלא דרך שאלה 'נפשי בשאלתי' שאינו אלא שאלה שאני שואל ממך אם תתן או לא, כי כבר מסרתי נפשי באמת, אבל 'עמי בבקשתי' אבל נפשי לא שייך ביה בקשה, כי ברצון נפשי ובשמחה אני נותן נפשי על ישראל כמעט מתי יבוא לידי דר' עקיבא.

(בתם אופיר' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

כתב בספר דבש לפי (מהחד"א מערכת א') בשם מהר"ח ז"ל אסתר היתה גלגול חוה. לדעתי כי חוה אכלה מעץ הדעת ואסתר תקנה, וזה דשלחה למרדכי לגזור תענית (אסתר ד טו) אל תאכלו ואל תשתו לתקן אותה אכילה. וזה כאשר הקב"ה הקב"ה עזר ונעשה הגם תקנו בסעודת פורים אכילה ושתיה

מהו דוקא אכילה ושתיה. לרמז כל הדעות באכילת עץ הדעת (בר"ר טו ז) דלמאן דאמר חיטה היה לתקן בסעודה באכילה. ולמאן דאמר יין היה לתקן בשתיה משתה היין. ולמאן דאמר אתרוג היה לתקן בקריאת המגילה שנקראת אגרת. כדברי הברית כהונת עולם שהם אתון אתרנ.

ונקראת אסתר הדס"ה לרמז כי בחטא חוה לא נפגם חוש הר"ח (בני יששכר, אדר א, י) ואסתר תקנה חטאה לכן נקראת הדס"ה. וזה על ידי קבלת התורה נתקנה וזהמת הנחש, וזה בימי מרדכי ואסתר הדר קבלו התורה ברצון (שבת פח, א) לרמז לתקן חטא חוה. וזה שביקשה אסתר וצומו עלי גימ'ל ימים לרמז על שלוש ימי הגבלה כי מבואר במדרש (אסתר"ר ג, ב) איש יהודי מלמד ששקול מרדכי בדורו כמשה בדורו.

(פרי חיים' מועדים מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

מרדכי מספר עד"ר, לדעתי מרמז דברי הבעל המורים (בראשית לב ח) במסורה ורו"ח תשימו בין עדר לעדר, רוח והצלה יעמוד ליהודים. היינו כי אמרו חכמינו ז"ל (מגילה יב ב) בכתוב (אסתר ב ה) איש יהודי, אלמא מיהודה בא מרדכי ואחר כך מיהוס לבנימין איש ימיני, אביו מבנימין ואמו מיהודה, וזה בא מרדכי מן רח"ל ומן לא"ה, מספר עד"ר, ומרדכי גם כן מספר עד"ר, וזה שפיר ורוח תשימו בין עד"ר לעד"ר, בין לא"ה רח"ל מספר עד"ר, ובין מרדכי מספר עד"ר. וזה שפיר מרמז המסורה ורוח תשימו וכו' רוח והצלה יעמוד ליהודים וזה מרמז הכתוב (במדבר כא א) וישמע הכנעני מלך עד"ר, פירש רש"י ז"ל שער"ד עמלק היה עי"ש, וזה דבר נפלא בס"ד.

(פרי חיים' מועדים מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

ימי הפורים

וקבלנו שבימי הפורים ויכל לעלות נשמה קטנה להיכל של צדיק מופלא בלי שום מעכב, וכן עולין כל התפלות לכתר בלי עיכוב, וזהו 'ואחרייתך' הקטנות 'ישנא מאוד' (איוב ח ז) אף בעת הגדלות, ולזה אחר הגם נשתנה שמו 'פתחיה' הפותח כל השערים בלי שום עיכוב להעלות כל מה שנעשה בקטנות בלי שום דיקדוק הדין, ולזה הדר קבלוה בימי אחשורוש (שבת פח). בהתגלות אור הרחמים, שלא לרקדקד כל כך בעת עלותו לראות פני ה'. קבלתי בלחישת כל זה, ונעשיתי הולך רכיל מאהבת ישראל.

(פני יקן' שקלים מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

מעשה אבות על פורים

הטהור השתכר אותו חסיד, ואמר: הנה כיום אני נחשב כיהודי עשיר, וכאשר אני מגיע אל רבינו, הנבאי נותן לי להכנס מיד, אך אחרי מאה ועשרים שנות, יכניסו אותי לגיהנום ורבינו ישב על מקומו הראוי לו בגן עדן, ואיזה קשר יהיה לי עם רבינו. ענה לו רבינו: אני אכנס ואעזור לך, אפילו אם אצטרך לשרוף את ידי על ידי זה. כשמוע החסיד את הדברים נתן כסף להניח יין על השלחן הטהור והחל לרקוד משמחה וטוב לבב.

הקדמת פרי חיים מועדים

סיפר הרה"ח ר' יהודה הירש היילברג ז"ל: הרב הקדוש רבי אורי מסאמבור אחר נישואיו התיישב בקאמרנא אצל חמיו, ולפרנסתו היה לומד עם כמה תלמידים מבני הרה"ח ר' מרדכי ווקסלר, וזוה התפרנס בדוחק. בפורים נתן ר' מרדכי שטר של עשרה גולדן לבנו, ואמר לו: לך והבא משלוח מנות להרבי. חשב הילד, שכוונת אביו למסור את המ"מ לרבינו רבי יצחק אייזיק מקאמרנא ז"ע, הביא את הכסף אל רבינו ואמר: אבא שלח לכם משלוח מנות. רבינו לקח את הכסף בידו והסתכל בו והחזירו לילד ואמר: משה'לי כסף זה אינו מיועד לי. זה שייך לרבינו ר' אורי'לי לך תן לו את הכסף. לאחר שחזר הילד הביתה וסיפר את הדברים לאביו, אמר לו אביו: הרי התכוונתי באמת לרבינו, ולא לרבינו.

בית קאמרנא

סיפר הרה"ק מהרפ"ש מקאסאן ז"ע, ששמע מפי זקינו ה'בני שלשים', שהיה מספר. כי בסדר הסעודות בפורים שרבינו רבי יצחק אייזיק מקאמרנא ז"ע, היה נוהג לישוב במלית ותפילין עד זמן מנחה גדולה בהתבודדות ובבכיות, והתפלל מנחה, ואחר כך ישב לסעודה אחת ארוכה שנמשך משך י"ב שעות.

שלשלת הקודש

הרה"ח ר' שלמה יוסף קרא ז"ל, מחסידי קאמרנא היה מחשובי הנגידים במונקאטש, ומסופר כי פעם קם לו מתחרה גוי, שפתח חנות בגדים מפוארת מול בית מסחרו המפואר, והלה הצליח למשוך את רוב הקונים שלו. לאחר שאשתו הפצירה בו נסע אל רבינו רבי יצחק אייזיק מקאמרנא ז"ע לפורים להזכיר את הצרה שהיתה לו. כשישב הצדיק בסעודת פורים, והיתה בדיחא דעתיה כשהשמריימל שלו שמוט על מצחו כדרכו בקודש. נענה ואמר: שלמה יוסף, עליך להעמיד כמה מדות גדולות של מי רבש עכשיו, כי כעת היתה מפלה גדולה לאותו גוי שהתחרה עמך, כי ירה בעצמו ונהרג. ואכן כשחזר לביתו, נודע לו כי באותה שעה שרבינו אמר לו מה שאמר היה המאורע המופלא הזה, כן יאבדו כן אויבך ה'.

תפארת ישראל - עדות ישראל

אצל רבינו רבי יצחק אייזיק מקאמרנא ז"ע היה חסיד אחד שהיה עשיר, והיה נכנס ויוצא בביתו של רבינו, פעם בפורים בעת השלחן

מנהגים

מנהגי פורים

מברכים ברכת 'שהחיינו' בקריאת המגילה גם ביום.

לפנות ערב ערכו רבותינו 'שלחן' לסעודת פורים שנמשכה עד שעה מאוחרת בלילה.

אמרים על הנסים בתפלה בלחש בשושן פורים.

ובנמוקי או"ח הביא את דברי המור וקציעה שתמה למה לא יאמרו כן לכתחילה, ודעתו לומר כן, ועי"ש שהביא שהגה"ק רבינו מהר"א מקאמרנא ז"ע היה אומר על הנסים בתפלה בלחש, ושכן מפורש במהר"ל בהל' פורים.

ביום שושן פורים ערכו רבותינו 'שלחן'.

עיין בליקוטי צבי החדש במכתב שנדפס שם מרבינו מהר"צ מוידוישוב ז"ע מש"כ במעלת יום שושן פורים. ובמשמרת שלום סימן נ' אות ו'.

מנהגי קאמרנא

בפורים אפילו כשהתפללו באמצע סעודה מעריב יאמר על הנסים.

שוה"ש סימן קפח ז"ו סק"ה

נהוג היה אצל רבותינו בסעודת פורים, לשחק על שולחנו הקדוש את המעשה של מכירת יוסף, וכאשר הגיעו במקום שחוזרים בני יעקב במר נפשם אל יעקב אביהם, בספרם אליו כי שמעון נאסר, וכי המשנה למלך דורש להביא את בנימין ויעקב אבינו היה עולה ומתחנן: ה' ה' קל רחום וחנון ס'איו שוין צייט ואלסט דרך אין דיניע קינדערלעך דערמאנען, התחיל רבינו לשיר את התיבות האלו בדמעות שלישי וכל הקהל התעורר בבכיה ובהתעוררות רב.

בית קאמרנא

יש מנהג שאין נופלים מתחלת אדר עד אחר פורים שכשר למגילה, אבל עכ"פ בתענית אסתר חייב ליפול על פניו כי זה עיקר התענית, ואומרים עקידה ולמנצח ואא"א חוץ מפורים שאין אומרים כל עיקר:

שוה"ש סימן קלא סכ"ח, ועיין בשו"ע סימן תרצג ס"ג

במגילה מותר לשניים לקרות.

שוה"ש סימן קמז"ו סק"א.

בפרשת עמלק חוזר הפסוק כדי שיהיה עשרה פסוקים.

שוה"ש סימן קלו ס"א

את המגילה קראו רבותינו בעצמם.

בפרשת זכור קראו זכר בכ' סגולים, ככתוב בהיכל הברכה בפ' זכור, וז"ל: זכר בשני סגול בשש נקודות וכן זכר רב טובך יביעו עכ"ל.

אומרים: להיות כל איש שורר (מגילת אסתר א כב) בשון שמאלית. אשר נתן המלך ליהודים וגו' להשמיד להרוג (שם ח יא). נקהלו היהודים וגו' ואיש לא עמד בפניהם (שם ט ב), כפי הכתוב במגילה.

אומרים: 'רווח והצלח' יעמוד ליהודים ממקום' ומפסיקים קמעא, ואומרים תיבת "אחר". כשהגיעו ל"ואת עשרת בני המן תלו" הפסיקו הקריאה והמשוררים פצחו בניגון 'מארש'.

בליל פורים ערכו רבותינו 'שלחן'.

בבוקר נכנסים לתפלה כמו ביו"ט, בשעה השע, ומתפללים בתפילין של רש"י ור"ת ביחד, וקראו בהם את המגילה.

עיין במשמרת שלום הוספות סימן נ'.

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב. לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דין שתוי ושכור בתפלה

שולחן הטהור סימן צט

א. אם לא שתה רביעית יין בפעם אחת אלא מעט מעט, ובפרט בסעודה, דיין שבסעודה אינו משכר, יש להקל להתפלל, והכל לפי שמרגיש, וכשמרגיש בלבול במוחו אל יתפלל, ויכול לשמוע מן הש"צ, ואם הוא שיכור ממש מבולבל לא ישמע מן הש"צ גם כן:

ב. שיכור קורא את שמע, וחייב בכל המצות התלוין בדבור:

זר זהב

ובחבורי על משניות (מעשה אורג תרומות פ"א מ"ו) כתבתי דלית הילכתא ולא בשמים היא אלא שכור חייב בכל המצות אפילו התלוין בדבור, והסומך ע"ז לא הפסיד, וכך נוהגין (עיין בשו"ט סימן קפה ס"ב). ובימי פורים כשהוא שכור קורא שמע עם ברכתיה והולך לישן שהרי אסור לו להתפלל, ואחר שמפיג יינו עומד ואומר אשרי ותפלת ערבית, אבל אם כבר מגמגם בלישנא לא יקרא קריאת שמע לכתחלה עד שיפיג יינו, ואם קרא וברך תע"ב, כי לא בשמים היא (עיין בשו"ט סימן רלה ס"ה):

בירושלמי (תרומות פ"א ה"ד) חד חסיד שאל לאלהו שכור מה שיקרא שמע, א"ל ולא יראה בך ערות דבור. ובאמת שכור שלא הגיע לשכרותו של לוט חייב בכל המצות ומברך ברהמ"ז וכל הברכות וקורא את שמע, אבל אם לא הגיע לשכרותו של לוט אלא שמגמגם בדבורו כדרך השכורים שמגמגמים בלשונם, ולא שאינו יכול לדבר בפני המלך אלא שאינו יכול לדבר כלל לבני אדם, שכור כזה אף שאינו כלוט אסור לו לומר שום דבר שבקדושה משום ערות דבור כאלהו,

דין סעודת פורים בע"ש

שולחן הטהור סימן רמט ס"ח.

אם הוא סעודת מצוה גדולה שבאה בזמנה, סעודת מילה ואירוסין ופדיון הבן וסעודת נשואין וכל כיוצא שאי אפשר לדחותו באין פנים ליום אחר, וסעודת פורים ושושן פורים יכול לקבוע סעודתו אפילו אחר חצות, ואין צריכין להפסיק כלל כל היום עד הלילה, כי העוסק במצוה פטור מן המצוה. אבל אחר חצות לא יזמין אלא אותן השייכים ריעיו ואוהביו, אבל לא יזמין בפומבי בלי שיעור ומשקל, שהרי באמת מבטל אותם ממצות ענג שבת, על כן לא יזמין כל כך אחר חצות היום, אבל כשעושה סעודה בבקר יזמין אלף אלפים וכל אחד מצוה קעביד:

הרמ"א סימן תרצ"ב ס"ב כתב כשחל פורים ביום שישי יעשו הסעודה בשחרית משום כבוד שבת, וכתב שם ביד אפרים בשם תשובת מהר"ל סימן מ' דהיינו קודם שעה עשירית.

בסעודת פורים אין צריך לברך על כל דבר חדש

שולחן הטהור סימן קעט ס"ד

בפורים וברית מילה, שאוכלין עם בעל הבית סעודה קבועה, ובאמצע הסעודה הביאו יין או מיני מגדים ופירות, שצריכין לברך עליהם באמצע הסעודה אפילו הרבה פעמים, ובכל פעם הביאו מינים ממינים שונים, כל זמן שבעה"ב יושב על השלחן, כולם נסמכין אקביעות תכא דבעל הבית, ואין צריכין לברך אלא פעם אחת על הראשון.

דין ברכת מאפה המן טאש

שולחן הטהור סימן קסח ס"ג

פת הבאה בכסנין, שלש דעות יש. אחד, שממלאין העיסה בבשר ופירות הנקרא כניש, או מה שעושים בפורים המן טאש עיסה ממולאת בפרגיל או בחבושים וכיוצא (עיין ט"ז סק"ו), זה דעת הטור והרשב"א (בחיזושי ברכות דף מא ע"ב ד"ה נמצא) והר"ח (מובא ברבינו יונה ברכות דף כט ע"א ד"ה שאין) וערוך (ערוך כסוף). ודעת שניה, עיסה עצמה שנילושה בדבש שקורין לעקיך או בחמאה וחלב, או שעירב בעיסה מיני תבלין הרבה עד שהמים שבה מועטין דמועטין, וזה דעת הרמב"ם (פ"ג מברכות ה"ט). ויש עוד דעה ג' ערוך בשם רב האי, שהן ריקין שעושים אותן במדינות פאדאלע והם קשים כאבן ונותנין בו מעט חתיכות בצלים והם עשויים לכוס אותם מעט לסעוד הלב, ושם עושים אותם מקמח רעטשקי (מן אורז) ובמקום הערוך היה עושה אותן מקמח של חמשת המינים, ומחמת שהם קשים מאד ודקים אין זה לחם אלא פת כסנין, אבל ריקין דקין הרבה העשוי מעיסה כמו שעושים המצות במדינה זאת לחם גמור הוא לכולי עלמא, ואותן כיכין יבשים כאבן אינו מצוי במדינה זאת לכוסס אותן, ופסק מרן (בשר"ע סעיף ז) דלענין נט"י ובהמ"ז מדרבנן שאינו שבע מהם אזלינן לקולא ככל אלו הדיעות, אבל באמצע הסעודה אם בא אחד מן הכסנין אלו ספק ברכות להקל דילמא פת גמור הוא וכבר פטרן המוציא, ובמדינה זאת אין לנו שום פת כסנין שיהיו צריכין לברך עליהם במ"מ באמצע סעודה חוץ ממה שנבאר לקמן א"ה:

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב'
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דין ברכת אשר יצר ואלהי נשמה. סימן ו.

א. הישן ביום אין צריך לברך ברכת אלקי נשמה וכן אם בירך בלילה וחזר וישן:

כי ברכה זאת ניתקנה פעם אחת ביום על סדר עולם ולא שני פעמים כך דעת מרן האר"י ז"ל (פע"ח שער הברכות פ"א ובשעה"כ ענין ברכת השחר ד"ה כל הח"י ברכות), וקבלתו הקדושה מכריע את הכל, והמסרב על דבריו מסרב על השכינה, ולכן יברך אלקי נשמה תיכף אחר שעשה צרכיו ויברך שלשתן בפעם אחת בלי הפסק, ואם ירצה לאחור עד זמן תפלה אין קפידא בדבר, כי אין חיוב לאמרם תיכף, אבל אין צריך לומר בלא שם ומלכות כמו שאמרו האחרונים.

עיין במג"א סק"ח ובשע"ת סק"ז.

ב. זמן ברכת אלקי נשמה עד חצות היום, ואף אחר שהתפלל מברך אלקי נשמה ולא נפטר בברכת מחיה המתים:

הפר"ח (ריש סימן מו) מובא במ"ב (סימן נב סק"ב) כתב אם נזכר אחר התפלה לא יאמר ברכת אלקי נשמה שכבר נפטר במחיה המתים, ולהלן סק"ט הביא המ"ב דרוב פוסקים סוברים דיכול לאמרה, ולכן לכ"ע אם נזכר לפני שמ"ע יכוין בפירוש לא לצאת בברכת 'ונאמן אתה'. ובשו"ע הרב (שם ס"א) כתב שטוב לחוש לכתחילה לפר"ח ולאמרה קודם התפלה ומשמע שבדיעבד יכול לאמרה אף אחר התפלה. אך בערוך השולחן כתב שלא יברך אחר התפלה, והעיר דגם ברכת הנותן לשכוי בינה וברכת מתיר אסורים אין לאמרה אחר התפלה ע"ש. ובמאמר מרדכי שהובא במ"ב הקשה איך אפשר לומר שיצא במחיה המתים הרי היא ברכה להבא ואלקי נשמה היא לשעבר ולכן כתב שיכול לברכה אף אחר התפלה, וכן ביאר באגרות משה (ח"ח סי' כ אות יב וכן דוחה סברת הערוך השולחן).

רבינו בור זזה סק"ד האריך לסתור דברי הפר"ח ויובא בגליון הבא בעד"ה.

ג. היוצא מבית הכסא צריך לערות על ידיו שלשה פעמים, אבל אין צריך שיהיה בדילוג:

כ"כ בספר היכל הקדש מובא במג"א סימן ז סק"א, ובספר מקור חיים מובא בא"ר סימן ד סק"ב.

ד. נוסח הברכה שיש בה ארבעים וחמשה תיבות (כ"כ בפע"ח שער הברכות פ"ד ובשעה"כ ענין ברכת השחר ד"ה ברכת אשר יצר, מובא במג"א סק"ב), בא"י אמ"ה אשר יצר את האדם בחכמה וברא בו נקבים ונקבים חלולים חלולים גלוי וידוע לפני כסא כבודך שאם יפתח אחד מהם או אם יסתם אחד מהם אי אפשר להתקיים אפילו שעה אחת בא"י רופא כל בשר ומפליא לעשות. נוסח ברכת אלקי נשמה שנתת בי טהורה אתה בראתה אתה יצרתה אתה נפתחה בי ואתה משמרה בקרבי ואתה עתיד ליטלה ממני ולהחזירה בי לעתיד לבוא כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך הו"ה אלהי ואלהי אבותי רבון כל המעשים אדון כל הנשמות בא"י המחזיר נשמות לפגרים מתים, ויש בה תיבות מנין יאההויה"ה:

תיבת 'אם' יסתם מובא בברכות דף ס ע"ב ובבה"ג שם ובסודור רע"ג וברמב"ם פ"ז מתפלה ה"ה ובאבודרהם.

רבינו השמיט תיבות 'לעמוד לפניך' וכו' בסודור רע"ג ובר"ף ורמב"ם שם ובה"ג ובאבודרהם.

רבינו השמיט תיבת טהורה 'היא', בגמ' ברכות דף ס ע"ב מובא בלא תיבת 'היא', וכו' בסודור רע"ג וברמב"ם ורא"ש ובמחזור ויטרי, וכו' השלמי ציבור מובא בשע"ת סק"ז ע"ש, ועיין בזהר חי ח"א דף קצד ע"א.

מעשה אבות

ואתה הקרב אליך את אהרן אהיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו לי.

התמנותו של רבינו אליעזר צבי מקאמרנא זי"ע
לממשיך שלשלת הקודש

שני ימים קודם פטירתו [של מהרי"א מקאמרנא] נב"מ, היה אומר למשמש שלו להביא לו את כתב ידו הקדושה [זוהר חי'], לראות באיזה מאמר עומד, וכשראה סיום הזה היה נבהל מאוד, ולא אמר כלום עד שבת קודש קודם סעודת שחרית, ואז אמר למשמש לך וראה באיזה מקום יושב בני חביבי ר' אליעזר בסעודה עם האורחים בבית המדרש, ותשיב לי תשובה, ושלא ידע מזה שום אדם, וכך עשה המשמש וראה שאני יושב בצד ולא בראש הקרואים, והשיב לאאמו"ר זללה"ה שבנכם יושב בצד על הספסל ולא בראש הקרואים, והוטב בעיניו.

ואמר למשמש פעם שנית לך קרא לי את בני חביבי ר' אליעזר, ועמדתי לפניו בשבת קודש, ואמר לאמי הצדיקת מרת גיטיל ע"ה תשבי כאן על הספסל סמוך למטתי, ותלבשי אותך בגדי יום טוב והמרגליות, והוא במה שזכינו שנינו להיות לנו בן כזה שראוי ונכון להסמיך לו בסמיכה להיות ראש הדור, וימלא את מקומו.

ואח"כ אמר לנכדו בן אחותי תחי' ר' אברהם מרדכי ג"י [קלינבערג], להביא לו בגד לבן שלו וכך עשה, ואז אמר לי עמוד ואלבישך בגד לבן שלי, כי אני ואמך רצוננו לראות שתלבש בגד לבן בשבת, וכן עשה ובירך לי בכמה ברכות, וכל זאת היה עושה בשמחה רבה, ואמר לאמי הצדיקת ראה שזכינו שנינו לראות את בנינו שלו בשבת בגד לבן והוא ראוי לילך, מיד התחילה אמי ע"ה לבכות, וכשראה אאמו"ר זללה"ה שאמי הצדיקת בוכה, אמר לה למה את בוכה הרי זכות הוא לנו שזכינו שנינו לראות בנינו כך, וכל זה שעשה בשמחה היה מה שראה סיום חדושי הזהר שלו שראה שכך הוא מאת הקב"ה.

וביום א' בלילה חמשה מניטין אחר חצות הלילה הלך לעולמו נבג"מ.

ד"משיק אליעזר' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

יומא דהילולא

רבינו אברהם שמחה ב"ר ישראל הורביץ מבארניוב זי"ע ט"ז אדר שושן פורים תרע"ז

אשר עד יום מותו לא שכח הני מילי מעליתא לאין ספור שראה אצל הדי"ח. כמו"כ היה נוסע אצל דודיו הרה"ק **מראדזוב**, והגה"ק בעל **האמרי נועם**, והרה"ק **המהר"י מבעלזא**, וגם עלה לראות את פני הרה"ק ר' **דוד מטאלנא** והרה"ק ר' **דוד משה מטשורטקוב**, זיע"א.

בירושלים עיה"ק

בר"ח אלול תרס"ט נפד ר' אברהם שמחה מבני עיר, אחרי אשר נכספה וגם כלתה נפשו לבוא לבית ה' ה"ה עיר הקודש והמקדש ירושלים תובב"א, ונדד כמה חדשים דרך אירופה תורכיה וסוריה עד אשר הגיע אל המנוחה ואל הנחלה, ומיד בבואו בעיר הקודש נתלקטו אליו גדולי וזקני חשובי ויקירי ירושלים לשמוע מבארו באר מים חיים אשר דלה והשקה מגדולי אבותיו ורבותיו שרפי מעלה, והיה גי"כ משמע בכל שבוע דרש בפרשת השבוע על דרך הפרד"ס. והיה בקשרי ידידות עם הרה"ק **הרדצ"ש מלעלוב** והמקובל ר' **חיים שאול דוויק הכהן** ולרשותו העמידו דירה ובית מדרש ע"י ר' העניך צוקער ז"ל, ולבסוף ימיו הרביץ תורה בבית המדרש שבשכונת בית ישראל שנבנה ע"י ר' ליבעלע סוכטשובסקי ז"ל. בין גדולי תלמידיו אשר נלקטו אליו היה רבינו הגאון הקדוש המקובל המפורסם הראב"ד רבי **ישראל יצחק הלוי רייזעמאן** זיע"א ועוד, אשר עד היום סיפוריו ותורתו מושמעות בין חצרות החסידים.

הסתלקותו

בי"ב אדר כאשר נפל הרא"מ על ערש דוי לא עזב בחיר תלמידיו רבינו הראב"ד ר' **ישראל יצחק** את ידיו ממיטת רבינו, אחרי אשר אמר לו רבינו פעם אחת אשר יש יחוד נורא שברצונו ליחד בשעת הסתלקותו ואפשר ליחדו רק כשאין אחד נמצא על ידו, ואכן בליל שבת קודש ט"ז אדר פורים המשולש כשאך יצא רבינו הראב"ד לרגע קט לביתו לקדש על היין והשאר את הרא"מ לבדו פרהה נשמתו בסערה השמימה. ונטמן במוצאי שבת קודש בהר הזיתים בירושלים. השאר אחריו בנו הבכור ר' יעקב יצחק שמילא מקומו בבארניוב, בנו ר' אלטא אליעזר מריגליץ, וחתנו ר' מרדכי שפירא מבערטש, וכמו"כ נדפס ספרו חמרא טבא על התורה ומועדי ה'.

רבותיו

הרא"ם לבד מזה שינק מבית אביו ומבית זקנו

הסכמת הראב"ד רבינו ר' ישראל יצחק הלוי רייזעמאן זצוק"ל לספרו חמרא טבא

בס"ד ט"ז שבט ראש השנה לאלן תשכ"ה אהובי ואחי ורעי קהלא קדישא בירושלים ואחינו שבגולה ה' עליהם יחי ויתענו בטוב ה'.

הכתר והכבוד לחי העולמים שברוב חסדו אתנו ית"ש בדרא בתראה זכינו בהתגלות הספר הנשגב חמרא טבא על התורה מגאון עוזנו מורי ורבי הגה"ק המקובל אלקי הרב **אברהם שמחה הורביץ** שצוק"ל אור המאיר בק"ק בארניוב המעטירה בעור שומר ישראל יתברך ויתעלה זכינו שהחבור הקדוש הגיע באופן פלאי ביותר כי לא פללנו עוד שעוד נוכח לאור הבהיר הזה משאת נפשינו, וברם זכור לטוב מע"כ ש"ב וכי הרב שלמה אליעזר מרגליות שליט"א וחתן נכד מו"ח הא"תא ירושלמי הגאון הצדיק רבי שלום ליב איזנבאך זצוק"ל בעמח"ס באר יצחק על סדר קדשים שהוא השקיע מיטב כחו ומרצו להציל את הכתב יד הנפלא, וגם הוסיף מראה מקומות משי"ס ומדרשים וספרי קודש על ראשונים ואחרונים אשר מימיהם אנו שותים זי"ע, ועל כגון דא אמרו רו"ל חמרא למריה וטיבותיה לשקיה, זכותו הגדול של רבינו הקדוש זי"ע יגן עליו ולהתברך בברכה בכל מכל כל אלקי אברהם בעזרו.

הנני פונה אל הדור הצעיר שלא זכו לראות את אור השמש בגבורתו ולהתחמם לאורו הגדול (אשר מאד דלפה נפשי מתוגה בראותי כי לא זכיתים לראות את האור כי טוב גדולי רבותינו הקדושים נב"מ וכעת בעה"ר נסתם כמעט כל חזון, ה' הטוב ירחם עלינו). קחו ומשכו לכם את הספר הנפלא התבשמו נא בהאי ספרא קדישא שהוא יין ישן דמעלי לכל גופא ובאורו תראו אור עד ביאת ינון ואברהם עודנו עומד לפני ה', רבינו הקדוש בעדן גן אלקים עומד ומבקש רחמים על אנשי שזכו להסתופף בצילא דמהימנותא ועל אלו שזכו לעסוק בחדוותא דאורייתא בספר הבהיר, ועל כל אחיו אחי"י הנמצאים בצרה וצוקה בארץ הקודש ומחוצה לה כי בחסדי ה' נוכח להגאל מעול הגוים ועול הגלות של הערב רב ובני ישראל יוצאים ביד רמה בביאת צמח צדיק בב"א.

המצפה לרחמי שמים מרובים

ישראל יצחק הלוי בן נחמה רייזעמאן

תלמידו שזכיתי להתאבק בעפר קדש של הגה"ק מרן בעל המחבר זצוק"ל

היה מסתופף גם אצל שאר צדיקי עולם, וביחוד אצל בעל **הדברי חיים מצאנז** זי"ע אשר אמר עליו אשר בדמו נמצא מדם זקינו הרה"ק מראפשיץ,

תולדותיו

הרה"ק המפורסם ר' **אברהם שמחה הורביץ מבארניוב** זצ"ל, נולד לאביו הרה"ק ר' ישראל מבארניוב זצ"ל, בן הרה"ק ר' אליעזר מדזיקוב זצ"ל, בן הרה"ק המפורסם רבי **נפתלי צבי מרופשיץ** זיע"א בעל הזרע קודש. ולאמו מרת בילא בת דודו אחי זקינו הרה"ק ר' **אברהם חיים הורביץ מלינסק** זצ"ל. הרא"מ נולד באלול תר"ו בעיר בארניוב שבגאליציע כבנו יחידו של אמו אחרי שאביו נשאה בזיווגו השני, ונולד בברכת הרה"ק ר' צבי הירש מרימינוב זצ"ל, אשר אביו וזקינו היו מסתופפים בצילו. מנעוריו נודע כמצוין בתורה ובחסידות ובש"ס ופוסקים וכל מעיניו היה לתורה ולתפילה. ונשא את בתו של ש"ב ר' מרדכי הירש וינבערגער מדוקלא מצאצאי הגאון ר' יצחק המבורגער זצ"ל, אשר היתה מפורסמת בבקיאותה בתנ"ך ובתושבע"י. בזיו"ש נשא להרבנית המופלגת בחכמתה אשר היתה לו לעזר עד יום מותו מרת פיגא בת ר' צבי הירש שטיין, נפטרה י"א תמוז תרע"ו ונטמנה בהר הזיתים.

רבנותו

אביו ר' אליעזר נתקבל לרבה הראשון של העיר בארניוב, והוא אשר הפריח את המקום למקום תורה, והקים שם את ישיבתו הגדולה לבחורי חמד בקלויז הגדול דשם, עד אשר פקיע שמיחו ללמדנים מופלגים, וגם הנהיג אמירת לפוליס בתורות מידי שבת. גם נודע שמו כמקובל קדוש והרבה שיחרו לתחתו לעצה ולשועה. בר"ח ניסן תר"ל נפטר בדמי ימיו כשהוא אך ורק בן נ"ו שנים. מיד קיבלו עליהם בני הקהילה ובחורי הישיבה את בנו ר' אברהם שמחה אע"פ שהיה צעיר אברך כבן כ"ד שנים למלאות מקום אביו, כשהוא מנצח על מלאכת העיר בחכמה ובתבונה, והוסיף לה הרבה כבוד בקבעו שיעורי תורה וארגון משמרות ללימוד כל הלילה לכל יפסק לרגע לימוד התורה בעיר, וכן השכין שלום ושלוה בין כל בני העיר עד שתקופתו נרשמת לתקופת הזהר של העיר בארניוב. כן מפורסם תשובותיו שהריף לגאוני עולם כהגאון בעל הכוכב מיעקב מהרמילאון, ועטרת ישועה מדזיקוב, והמהר"ש ענגיל מראדימשליא, והיד שלום מדאבזנע, זיע"א.

הננו להודיע לקהל הקודש מתפללי ולומדי בית מדרשינו והוי"ד הכולל שביום הפורים הבעל"ט יערוך כ"ק מרן הארמנ"ר שליט"א את שולחנו הטהור בהיכל בית המדרש

תפולת מנחה בשעה 4:00 ומיד לאחר מכן נטילת ידים ועריכת השלחן.

הנבאים

ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ורק